

JULIJUŠ ŽULAVSKI

ODISOJEVA
URNITEU

Morsko obalo sem zapustil pozno jeseni in hladnih vetrovnih in deževnih dneh — vrnili pa sem se spet čez dve leti v topele jesenski dan. Moje vrnitve ni nihče pričakoval. V oni jesenski vlazi sem odstopoval od tvoj, kot bi bil odstopoval za vedno. In tega nisem prikrival. Sedel sem na ladjo, kamor so me spremljali mnogi, prejšnji dan pa sem se bil od mnogih poslovil ob kozarcu piva, ob smehu in celo ob enem jok. Kdo bi si bil torej mogel misliti, da se bom vrnil.

Tri dobra trimesečja sem bil preživel na tej živi obali, ki se od daleč zdi le kot tenka, zelenorumenasta črta med morjem in nebom.

To obalo, ta ozek polotok vsi dobro poznajo. Je to dežela redkobesednih ribičev in jadrnic, dežela ribolova, mrež, slanega zadnja po ribah in vseh mogočih vetrov. V zadnjem času so začeli graditi vojaško oporišče — in dežela je izgubila svojo lepoto.

Onega leta pa ni bilo slabo. V staromodnem naselju, na samem rtu polotoka sem poznal skoraj vse, ki so klopotali okrog v lesenih koklah. Z nekaterimi pa me je vezalo tudi iskreno prijateljstvo. Tako se mi je vsaj zdelo.

In tako sem se dve leti pozneje z nestrpnostjo radostjo vzpenjal po železnih lestvah na pomol. Ali jih bom izenačil do poti? Kamnite skale je plalo valovje, ladja s spuščenim jadrom je bila že trdnost privezanja in blag veter je pihal v moje mornarsko obleko. Počutil sem se bolj kot delin, ki skače iz vode, kot pa skeptični ljubitelj piva. Kršim sem bil pred nekaj leti. Spremenil sem se. Celotelo sem se to opazilo. Ko sem bil na kamniti pomol, je bilo tam mnogo ljudi; bila je nedelja popoldne.

Takoj sem našel na načelnika kapitaneja, ki me ni poznal. In koliko stotin vrst piva sem spil s to staro polenovko, ki sedaj paradira v svoji izguljeni kapitaniji, uniformi na čelu celega tropa dolgočasnih vnučkov. Ni me spoznal. Niti on niti njegova kot sed debela žena. Vrag z njim. Sel sem po robu pomola med nedeljskimi spremljajočimi z naglim korakom vodo peska in dolgi vrst razobesnih mrež. Sonce in oblaki so me slepili v oči, mreže pa so že od daleč izpazevale svoj znani zadah po ribah.

Mimo mene sta šla dva mlada ribiča, s katerima sem nekod pil po lovu na losose. Taki nevsakdanji dogodki ostanejo dolgo v spominu. Ko sem zagledal njune temne majice, črne kape in plavne oči, se mi je zdelo, kot da je vame dahnil vonj motorjev in razpenjenih valov. Ko sta šla mimo, sta gledala predse in nista bila pogledbena v nista ogazila. Njune oči so bile pušle kot morje.

Prav tako je šel mimo mene moj stari sosed, čigar mreže so mi nekoč, ko so se sušile, po dan ali dva zastirale razgled z mojega okna. Ustavil sem se pri njem. Na kamniti pomol spremljajoč je vedno več znanih oseb, ki me ne vidijo. Ali me zares niso spoznali? Ali se niso hoteli z menoj truditi in si kvariti mir, s tem da bi prepoznali nekoga, ki je iz njihovega vsakdanjega življenja izginil? Po navadi so tu ljudje celo ponosni na to, da v dobro organizirani družbi človek, s katerim se nimam konkretnih interesov, preneha obstajati, pa čeprav še živi kot drugi. Spomini večših zadajajo mnogo skrbi!

Sunil sem mežnjarja z jadrnice, ki je bil kot vedno pijan. Močno je zaklel in se pri na staro palico, ki sem jo bil nekoč poklonil. Dobro, da me ni s njo še krenil. Pri obali je bila gneča še večja. Da, — in tudi Helena! V rožnati obleki in z lasmi, ki so bili svetli kot maslo, in z ogrlico, ki sem ji jo poklonil. Toda bila je nekoliko bolj obilna in z otrokom od nekaj mesecev v lepih belih rokav.

Od kod poznam tudi ta c-brake, ki jo sedaj vsi zavzemajo? To je otroški portret G-nega lečljaja iz sušilnice, pred katerim sva se morala vedno skrivati.

Presunil me je srh. Siv oblak je šel mimo in prekril sonce ter spremenil barvo dneva. Tudi morje in pesek z mrežami in visoke strehe v ostrim zvonom in pozabljivi množico na pomolu. Vse je izgubilo svoj živi les in se zavrilo v sivino. Pogledal sem na obalo kot na sliko, ki je bila zaprta vase in zamrtva. Morda nisem bil tu nikoli? Človekov spomin zares nima veljave, če ga veter nima lahko razveje, če ga čas tako hitro izpere. Kaj pomeni prepričanje, da živim? To je manj kot delček sekunde. Poklonite mi nasmeš ali sol-

zo in za vedno bom verjel, da sem obstajal.

Toda glej, približuje se mi Klemen, Majhen in poln dostojanstva. Kot vedno. In tudi osamljen kot vedno. Končno! Oddahnil sem se. Končno bom v nekom nasel del sebe, toda naj me prepozna in govori prvi, kajti bil je čas, ko si nisem mogel zamisliti dneva, da bi bil srečal tega neverjetnega čudaka. Z njegovimi zapletenimi problemi sem se ukvarjal celo bolj kot s svojimi. Povezalo naju je iskreno prijateljstvo.

Približuje se, opazuje morsko obzorje in — gre mimo mene. Niti ne premakne pogleda in že ga vidim pred seboj. Ustavim se. Morda zares ni moja noga še nikoli stopila na ta tla?

Toda tam, kjer se kamniti pomol zarezal v umazan pesek, sem zagledal premik v mirni množici. Pogledal sem in v trenutku vedel, kaj me čaka. Obstanem na mestu in se ne premaknem, niti ne pripravim, le gremko se nasmiham.

Glej tu dokaz, glej edino sled za menoj. In vendar je res, da sem v tej vasi živel in se po tem pesku motal. In kaj je od tega ostalo? Niti enega spomina v teh ljudeh. Niti en občutek prijateljstva, ljubezni. Drugi občutki pa so očitno bolj živi in trajnejši.

Imel sem tu psa. Mladega volčjaka, ki je komaj začel spoznavati svet in se vedno povijal rep med noge. Ko sem odhajal, sem ga vzel s seboj in leto nato mi je poginil ob avtomobilski nesreči. Ne bom ga pozabil nikoli. Pa ne gre za to. Vsako popoldne, ko je moj sosed razobesil mreže, sem vzel psa s seboj in odhajal v vas. In ne vem, kdaj si je bil ustvaril smrtno sovražnika. Toda imel ga je.

Bil je to podmolkel aljaški pes, ki ni nikoli zalajal, pač pa vedno nemo kazal zobe in krožil po vasi med hišami kot nevaren razbojnik. Sam sem videl, kako je kradel iz zabojne žive ribe. Bila je to preva na krvoločna zver. Končno sem se ga začel sam bati in ga sovražiti, pa čeprav mi je imponiral zaradi svoje nepotkupljivosti in peklenjskega značaja.

Ze prej sem bil opazil, da mi volčjak vedno pogosteje priteče v hišo in se skriva pod mizo. Kmalu sem na najbližjih popoldnih sprehodih zvedel za vzrok. Ko je aljaški naju opazil, je takoj pritelkel k nama s svojim zlobetajočim molitjem. In naju kot senca spremljal in se zaviraljujimi področji čedav. Je bolj blizal. Moj volčjak pa se je tesno stiskal k mojim nogam in se od strahu tresel.

Večkrat sem, da bi ga strah nista zver razgrala kot mačko, ne bi me bila do mene spoštovanja. Čez nekaj časa pa sem se tudi sam z očmi začel boriti proti njegovim razbojniškim pogledom. In tako je sovražstvo te zveri prešlo tudi na moja oseba, ali se morda z mojega volčjaka preselilo name. Bil sem mu verjetno — dostojnejši nasprotnik.

To stanje trajne vojne je trajalo in postajalo čedalje bolj napeto. In tako je ostalo vse do mojega odhoda. Kaj bo ta divjak sedaj brez objekta svoje mrznje — sem pomislil tedaj, ko se je obala počasi spremenjala v komaj vidno, brezbarvno pas.

In to je bila moja zadnja misel na aljaščana. In zato ni nič čudnega, če se ga polni dve leti nisem spomnil, vse do onega mračnega trenutka, ko sem obstal sredi znanega pomola, ko so me vsi nepričakovano izdali.

Neki premik se je pojavil sredi mirne množice tam, kjer se kamniti pomol vdira v umazan pesek. Nekaj je teklo tudi med ljudmi, ki so se razumkali. Letelo je tako rekoč proti meni. Nisem se premaknil. Kot sem stal, tako sem ostal, le gremko sem se nasmiham.

No, vendarle nekdo, ki me je od daleč opazil in spoznal. Vendarle nekdo, ki mi je ostal zvest. Nekdo, za katerega nisem umrl.

Divjal je in se prebijal skozi ravnodušno množico in jaz sem se videl, kako se te podivjane oči kot nož zarivajo vame. Le še nekaj skokov, še zadnji skok...

Pred mene je treščil ves v drgetu in dobeseden nor od radosti. In njegov vedno ržeči se gobec je prvič dal glas. Črne močne šape so se oprle na moje prste in veliki jezik je začel iskati moj obraz in moje roke, ki so v nenadnem vznemirjenju obele razbojniški vrat. Tako vsega sprejema nisem nikoli doživel. Oni, ki so se s pogledom uperjenim v horizont sprehajali po pomolu, se niso niti ozirali na to in z aljaščanom sva bila sanja na svetu.

Gina Lollobrigida je ponovno pri filmu. Tu jo vidimo v družbi s princeso Margaret. Gina je z De Sico obiskala London ob londonskem filmskem festivalu.

ALBERT CAMUS

Nobelov nagajence

Letošnjo Nobelovo literarno nagrado (v znesku 208.500 švedskih kron) je dobil francoski pisatelj Albert Camus. Svečano mu jo bodo podelili šele 10. decembra, ko bo skupna svečana razdelitev vseh letošnjih Nobelovih nagrad. Novi Nobelov nagajencec za slovestvo se je rodil 7. novembra pred 44 leti v Mondoviju v pokrajini Constantini. Studiral je filozofijo in se zaradi slabega zdravja moral šoli odpovedati. Pred drugo svetovno vojno se je v Alžiru spoznal z

Jeanom Grenierom, ki ga smatra za svojega učitelja in mnogimi drugimi, s katerimi je osnoval avantgardistično gledališko skupino «Le Equipe». Leta 1928 se je otičil novinarskega poklica in dopisoval v listih «Alger republcain» in «Paris Soir». Leta 1940 se je vključil v francosko odporniško gibanje

Camusovo literarno delo je bogato. Za svojo «La peste» je bil 1947. leta nagrajen s «Prix des critiques». Leta 1937 je objavil «L'ennemi» in «L'etranger». 1938. «No-cés», 1942 «L'etranger» in pozneje še številna druga dela.

Zakaj je Jugoslavija priznala Nemško demokratično republiko

Priznanje vzhodnonemške države in vzpostavljanje diplomatskih odnosov z Nemško demokratično republiko daje uradni pečat že obstoječemu stanju. Priznanje je izraz realistične zunanje politike naše države in rezultat vsega dogotrajnega in stalnega procesa v razvoju mednarodnih odnosov.

Ko so predsedniki vlad štirih velesil sedli za okroglo mizo, ko neposredno po vojni in potegnili debelo črto čez zemljevid nekdanjega nemškega Reicha, so dejansko postavili temelj ustvarjanja dveh držav, v katerih bodo ljudje še nadalje govorili isti jezik, morda z različnim naglasom, toda hkrati tudi živeli z različnimi zakoni in navadami.

Dvanajst let je mirilo ob trenutku, ko so se ameriški in sovjetski vojski objeli na obrežju Labe, ki je nekoliko kasneje postala meja med obema blokoma. Osem let je preteklo od formalne ustanovitve Nemške zvezne in De-

mokratske republike. Ze več kot dve leti je od tega, ko sta obe deželi, zahvaljujoč se pogodbam z velesilami, pridobili svojo suverenost.

S suverenostjo, pa tudi pred tem, sta obe Nemčiji pridobili tudi svobodo akcije na mednarodnem področju, na notranjem področju pa možnost okrepliti politične in gospodarske oblike, ki sta si jih izbrali že od samega začetka za podlago svojega nadaljnjega razvoja. Na tej strani, je v senci porušitve dimenzij zrasla ena od največjih industrijskih dežel Zaprane Evrope, na drugi strani ena od močnih industrijskih dežel Vzhodne Evrope. Bonn se je priključil severozahodnemu delu, prvi so usmerili svoj gospodarski razvoj po načelih kapitalističnega, drugi po načelih socialističnega gospodarstva. Tako prvi kot drugi so osnovali svojo vojsko in jo obekali v sivozelene uniforme.

Crta, ki so jo evlekijsko potegnili na zemljevidu, je postala državna meja.

To je dejstvo, kljub želim mnogih milijonov ljudi, Nemcev na prvem mestu, ne na poslednjem, tudi nas, da bi to črto izbrisali, da bi prišlo do združenja nemškega naroda v demokratični in mirujoči Nemčiji.

Toda razdelitev sveta na bleke in hladna vojna sta napravila svoje. To, kar se je moralo v začetku zdelo kot provizorij, se je s časom spremenilo v stvarnost, ki jo je treba upoštevati. Napori okrog združitve so postali težji in sama dobra volja voditeljev velesil ne zadošča več. Potrebna je preusmeritev pojmov, njihova vsiljivost z resnico, da Nemci iz Saške in tisti iz Havarske prisegajo dunes na zvestobo dvema različnima zavzavama. Na tih Nemcih je, da na neki način, počasi, toda vztrajno, pripravijo teren, da se dvigne zavesa, ki se je spustila pred velikim prizoriščem. To je prav tako v njihovem interesu, kakor tudi v našem, evropskem in svetovnem interesu splošnega mira.

Zelo verjetno je, da se bo našel nekdo na Zapadu, ki nam bo očital, da kot prava dežela, ki ne pripada nobenemu bloku, razbijamo zavarani krog in da smo od sedaj nekaj »neveliča« dežela, ki priznava Vzhodno i Zapadno Nemčijo. Taka kritika ni na pravem mestu. De facto, v trgovini, na področju kulture in menjave, je Jugoslavija že dolgo časa vzdrževala odnose z Vzhodno Nemčijo. Take odnose ima v ostalem tudi celo Nemška zvezna republika. Trgovinska izmenjava med Bonnom in »bankovno« dvesto milijardov »mark« ni pravi nič težko razumeti zakon. V Beogradu od sedaj ni kakor prej priznaval demokracije republike. Izredna komplicitarost in zapletenost mednarodnega položaja, ki sta od onegavala hladna vojna in stališče vzhodnega Berlina, nista tega dolgo omogočali.

Zanimivo pa je, da se je v teh poslednjih mesecih vprav v Zapadni Nemčiji začela velika diskusija o perspektivah razvoja odnosov z vzhodnimi deželami s Poljsko, Češkoslovaško, Romunijo in drugimi.

Kljub starim znanim stališčen, namreč, da Bonn ne bi smel nikoli priznati vzhodnoevropskih dežel, so se mnogi emisarji iz zapadnonemške prestolnice že spoznali z udobem vodilnih hotelov v Varšavi in Pragi in s prednostmi, ki bi jih razširitev trgovinske izmenjave med njimi in vzhodnimi Evropejci mogla imeti za obe strani.

Led je bil prebit že davno prej kot je pokojni poslanik Meiderer, eden od prvih zagovornikov normalizacije odnosov med Bonnom in Vzhodno Evropo, uradno, s pristankom svoje vlade, pričel manj kot mesecem dni, stopil v osebnosti stik s poljskim ministrom zunanjih zadev — na nekem srečanju v Beogradu. To je nedvomno smer, v kateri bo preli ali kasneje šla zapadnonemška politika. Prav tako, kakor bo Vzhodna Nemčija nekega dne imela odnose z deželami Zapadne Evrope. Edino, kar more zavrežati ta proces, je nemška združitve. Mi se bomo iskreno veselili, če bo do tega prišlo in kadar bo do tega prišlo.

V pričakovanju tega trenutka pa bi bilo treba tudi razmisлити, kako naj jo uresničimo, in ne le to. Medtem bi bilo potrebno napraviti vse, kar je mogoče napraviti, da bi se potencialno eksplozivni položaji v srcu Evrope nekoč obradali in normalizirali. Prepričani smo, da je korak jugoslovanske vlade velik in praktičen prispevek k takim težnjam. To je v praksi želja za normalizacijo in sodelovanjem na temelju mirujočnega koeksistence, ki je že davno temelj jugoslovanske zunanje politike.

Kakor so berlinski ognjevezi sprevledali, da brez vzajemnega sodelovanja ne morejo gasiti požarov na sektorski meji; kakor so zapadnonemški uvozniki premoga razumeli, da je ceneje uvažati premoz iz Vzhodne Nemčije, kot iz Amerike; kakor so gospodarski voditelji Demokratične republike sprevledali, da je najboljši normalno, če se za del svojih potreb po jeklu obrnejo na Porurije — tako je tudi Jugoslavija s priznanjem Vzhodne Nemčije potrila, da ni moč ignorirati nekaj, kar ostaja — namreč, neke države, ki ima svojo določeno mesto v Evropi, in ne samo v Vzhodni Evropi.

Z Zapadno Nemčijo, z deželo, s katero smo, kljub neprijetnim spominom, uspešni v relativno kratkem obdobju vzpostavitve dobre in prijateljske odnose, želimo živeti v sodelovanju in prijateljstvu.

Mi iskreno upamo, da Bonn ne bo z nekim nepremišljenim korakom poškodoval val zgradbe našega vzajemnega sodelovanja, ki je bila sezidana z mnogo obojestranskih naporov in volje.

Morda bi naše priznanje mogli razumeti tudi kot šanso za nastanek neke zapadnonemške evzvodne politike, za realistično in pogumno pristopanje k vprašanju, ki je bilo do sedaj uradno atabaz za mnoge bonnske politike.

To ni nasvet ampak le sugestija. Kajti mi nimamo radi, da se nam nekaj predpisuje, niti se sami želimo postaviti v vlogo svetovalca.

L. DAVICO

(iz «Politike»)

POLEMIIKA MED BIOLOGI IN ATOMSKIMI FIZIKI

O amsterdamskih «žabjih spačkih» je spregovoril celo sam Rostand

Čeprav je Rostand javnost pomiril, je nemški biolog Mangold prav tako z radioaktivno vodo vzgojil strahotne spačke

Malone vsaka znanstvena stroka je bila v svojem začetku polna nepopolnosti in neznanja. Kaj čudnega zato, da je tudi najnovejša znanost — atomska znanost — tako polna neznanja, tako polna začetnih vprašanj, na katere znanosti še ni dano odgovoriti. Posebno ne zato, ker je atomska sila tista sila, ki jo je človek začel umetno proizvajati s tem, da je lotil najbistvenjših elementov tvarine — atomov. Tu pa ne bomo govorili o neposredni sili, ki se podzavestno vada po pojmovi atomska sila in ki se sprošča ob razbijanju atomov in ki jo poznamo tako kot strahotno rušilno moč kakor tudi kot silo, ki jo človeštvo skuša uporabiti v miroljubne namene, pač pa bomo govorili o posledicah, ki se z vsem tem povezuje. Gre za tako imenovano izžarevanje in njihove posledice.

S tem vprašanjem so se začeli ukvarjati strokovnjaki takoj po ameriškem napadu na Hirošimo in Nagasaki, pa čeprav so zle posledice izžarevanja poznali že prej, saj so že številni zdravilni dragi plačali svojo vlogo pri svoji poklicni dejavnosti ob rentgenskih aparatih. Ker pa je z atomsko dobo postalo to vprašanje mnogo bolj pereče in splošno, se mu posveča danes mnogo večja pozornost kot nekoč in zato je že cela vrsta znanstvenih del, ki govorijo izključno o tem.

Kako tudi ne. Od napada na Hirošimo in Nagasaki je minilo že dvanajst let. Ta na-

pad je po najnovejših podatkih terjal 240.000 neposrednih in posrednih žrtev. Med neposredne žrtve štejejo ljudi, ki so umrli takoj ob napadu ali neposredno po napadu, med posredne pa se štejejo oni nesrečniki, ki so pozneje podlegli oklepinam intenzivnega izžarevanja ob eksploziji obeh atomskih bomb. Toda še danes, torej po 12 letih od atomskega napada na Nagasaki in Hirošimo, terja ta atomski napad svoje žrtve, kajti vsak sedmi otrok, ki se v teh dveh mestih rodi, je več ali manj spaček. Dosele je v teh dveh japonskih mestih zabeležili že 3639 abnormalnih rojencov, ki so žrtve izžarevanja, katerim so podlegli njihovi stari. Od teh 3639 odpade 1046 primerov na degeneracijo kosti, misije ali kože, 429 na deformacijo slušnih organov, 254 na deformacijo jezika in ustnice, kjer so najbolj pogosti primeri pri-letki strokovnjak dr. Lauristone Taylor pa je šel tako daleč, da je celo določil mero, do kakšne mere človek prenaša žarčenje. Po njegovem mnenju je skrajna doza žarkov, ki jih sme organizem brez škode sprejeti v vsem življenju, 5000 rentgenske enote.

Vse to je teoretično in morada tudi delno praktično dokazano, toda že v začetku smo rekli, da je atomska veda polna neznanja, kar je povsem razumljivo glede na to, da jo komaj površno poznamo in zato vzbuja upravičeno presenečenje površnost nekaterih strokovnjakov, ki omalovažujejo vprašanje varnosti vseh onih, ki prihajajo v dotik s škodljivimi žarki, s škodljivimi posledicami tudi miroljubnih atomskih poizkusov. Se ni dolgo tega, ko smo brali, da so v Angliji morali vreti v reko 36.000 litrov mleka, ki so ga dale krave, ki so se pasle okoli atonskega inštituta. Ob tej priliki je bilo sklenjeno, da prebivalci ne bodo smeli uživati mleka, ki so ga dale »atomizirane« mleko. Se več prahu pa je dvignil primer »žabjih spačkov«, ki so jih pred kratkim odkrili v nekem kanalu v neposredni bližini Amsterdama. O tem se je razpisal ves tisk in šele znani biolog Rostand je s svojo izjavo nekoliko pomiril javnost.

Kaj se je zgodilo? Zooološkomu muzeju v Amsterdamu je nekdo telefonsko javil, da je v kanalu, ki teče poleg inštituta za jedrska raziskovanja v Oosterringdijku odkril

strahotne žabe spačke: žabe, ki imajo na nogah po 10 prstov, žabe brez nog, žabe z dvema glavama in podobno. Ekipa zoološkega muzeja je takoj odšla na kraj in tu dejansko našla spačke, o katerih jih je obvestil človek po telefону. Vodja ekipe in muzeja dr. Hillenius je glede tega rekel: »Že mnogo deformacij sem videl, nikoli pa tako strahotnih in v tolikšnem številu. Te mutacije so posledica radioaktivnih odpadkov, ki so zastrupili vodo.«

Neki nemški časopis je ocenil kot »dramo, kakršne znanost še ni videla«. Iz vode so namreč potegnili kakih 50 spačkov, ki so komaj bili »posobni za življenje. Strokovnjaki so celo rekli, da so ti spački bili najmočnejši primerci, ki so ostali še živi, dočim so mnoge druge žabe s šibkejšim organizmom poginile. Čeprav je dr. Hillenius iz amsterdamskega zoološkega muzeja vztrajal na tem, da je to posledica atomskega izžarevanja, je prof. Alten iz atomskega inštituta to zanikal, češ da avoda v kanalu ni nič bolj radioaktivna od navadne pitne vode.

Iz tega se je razvila mala- ne žolčna polemika. Biologi so vztrajali, da je to nasleje žabjih spačkov nastalo kot posledica izžarevanja močno radioaktivne vode, kajti tak na dan tem krajem kot nekoliko nižje od inštituta ni bilo v vodi

ali v razmeroma ozkem krogu ljudi oziroma družin. Posamezni znanstveniki sicer še vedno vztrajajo na tem, da trenutno še ne preti nevarnost od tvrstnih posledic atomskih poskusov. V ta namen navajajo dejstvo, da je za človeški organizem izžarevanje nevarno le tedaj, če organizem absorbira 50 rentgenov žarkov -X, gama ali drugih škodljivih žarkov, to da znano je, da že en temeljit pregled trebušne dupline s pomočjo rentgenske aparature vnese v organizem od 30 do 40 rentgenskih enot žarkov -X. Na drugi strani pa se znanstveniki tolažijo tudi s tem, da je tudi v prirodi mnogo škodljivih žarkov, ki pa človeku ne škodujejo, dočim da so delavci, ki so zaposleni v atomskih laboratorijih in podjetjih, močno zaščiteni pred žarčenjem. Ameriški strokovnjak dr. Lauristone Taylor pa je šel tako daleč, da je celo določil mero, do kakšne mere človek prenaša žarčenje. Po njegovem mnenju je skrajna doza žarkov, ki jih sme organizem brez škode sprejeti v vsem življenju, 5000 rentgenske enote.

Vse to je teoretično in morada tudi delno praktično dokazano, toda že v začetku smo rekli, da je atomska veda polna neznanja, kar je povsem razumljivo glede na to, da jo komaj površno poznamo in zato vzbuja upravičeno presenečenje površnost nekaterih strokovnjakov, ki omalovažujejo vprašanje varnosti vseh onih, ki prihajajo v dotik s škodljivimi žarki, s škodljivimi posledicami tudi miroljubnih atomskih poizkusov. Se ni dolgo tega, ko smo brali, da so v Angliji morali vreti v reko 36.000 litrov mleka, ki so ga dale krave, ki so se pasle okoli atonskega inštituta. Ob tej priliki je bilo sklenjeno, da prebivalci ne bodo smeli uživati mleka, ki so ga dale »atomizirane« mleko. Se več prahu pa je dvignil primer »žabjih spačkov«, ki so jih pred kratkim odkrili v nekem kanalu v neposredni bližini Amsterdama. O tem se je razpisal ves tisk in šele znani biolog Rostand je s svojo izjavo nekoliko pomiril javnost.

Kaj se je zgodilo? Zooološkomu muzeju v Amsterdamu je nekdo telefonsko javil, da je v kanalu, ki teče poleg inštituta za jedrska raziskovanja v Oosterringdijku odkril

našli podobnih spačkov, pač pa so bile žabe povsem normalno razvite. Dr. Alten pa je biologom odgovoril, da ne poznamo jedrske fizike niti teorije o atomskem izžarevanju. Poleg tega pa je zaključil in ljudi pomiril znani biolog Jean Rostand, ki je rekel, da je podobne deformacije pri žabah odkril že pred desetletji, ko š. ni bilo govora o radioaktivnosti. Toda Rostand, kateremu vsekakor gre polna vera v njegovo znanstveno resnost, ni rekel, da je žaba spačka odkril v istem kanalu, niti v tolikšni meri, kajti iz Amerike in sicer iz bližine ameriškega atomskega centra Oak Ridge prihaja sledela vest: V reki Clinch, v katero odteka odpadki omenjenega atomskega centra, so našli plankton, ki je desetstokrat bolj radioaktivno kot plankton, ki so ga zajeli v isti reki pred krajem, kjer se vanjo izteka odtočna cev iz atomskega centra. Ameriška komisija za genetična vprašanja pa je že davno ugotovila, da »žarčenja povzročajo mutacije, ki so v vsakem primeru nepopravljive in jih lahko povzročijo tudi najmanjše količine radioaktivnih žarčenj...« In tudi nemški strokovnjak prof. Mangold je preizkušal atomske žarke na kuščarjih in rezultati so bili strahotni zaradi čudnih deformacij, ki so zlek. zelo podobne deformacijam žab v amsterdamskem kanalu.

POMENEK O JEZIKU

NI PRAVILNO:

Potem, ko se je Jurij predstavil v uradu... Vsak dan se je moral Jerinova predstaviti na policijo. Obtoženec se ni predstavil na sodnijo. Mary je predstavila komisiji svoje modele. Predsednik je v jasnih besedah predstavil odboru važnost vprašanja. Turizem ima v našem gospodarstvu velik pomen.

Predstaviti zglasti se priti...

PRAVILNO JE:

Potem, ko se je Jurij zglastil v uradu... Vsak dan se je moral Jerinova javiti na policijo. Mary je pokazala komisiji svoje modele. Predsednik je v jasnih besedah predložil odboru važnost vprašanja. Turizem ima v našem gospodarstvu velik pomen.

PREDSTAVITI pomeni v slovenščini samo neko osebo seznaniti s kom, povedati njeno ime. PREDSTAVITI se pa pomeni le povedati komu svoje ime. Povsod drugod, kjer se ta glagol rabi v prevodu za italijanski »presentare«, je napačno, ker imamo v slovenščini posebne izraze.

NI PRAVILNO:

Grem v Sv. Ivan, v Sv. Jakobu, v Sv. Anu, v Sv. Alojzu, v Pištanec, v Banu, v Jelarju, v Hrvatini, v Sv. Barbare... Sem v Sv. Ivanu, v Sv. Jakobu, v Sv. Anu, v Sv. Alojzu, v Piščancih, v Banih, v Jelarjih, v Hrvatinih, v Sv. Barbari... Prihajam (izhajam ali sem) iz Sv. Ivana, iz Sv. Jakoba, iz Sv. Anu, iz Sv. Alojzija, iz Piščancev, iz Banov, iz Jelarjev, iz Hrvatinov, iz Sv. Barbare...

K pri od

PRAVILNO JE:

Grem k Sv. Ivanu, k Sv. Jakobu, k Sv. Ani, k Sv. Alojzu, k Piščancem, k Banom, k Jelarjem, k Hrvatnom, k Sv. Barbari... Sem pri Sv. Ivanu, pri Sv. Jakobu, pri Sv. Ani, pri Sv. Alojzu, pri Piščancih, pri Banih, pri Jelarjih, pri Hrvatinih, pri Sv. Barbari... Prihajam (izhajam ali sem) od Sv. Ivana, od Sv. Anu, od Sv. Alojzija, od Piščancev, od Banov, od Hrvatinov, od Jelarjev, od Sv. Barbare...

124. «OKTOBERFEST»

«Ein Prosit, ein Prosit, der Gemuetlichkeit...» S temi besedami je muencenski župan — potem ko je prvi začel točiti pivo — v soboto 21. septembra točno ob 12. uri, z litrsko majolico polno piva, pozdravil navzoče in napovedal, da se začne 124. «Oktoberfest».

Kakor že v starodavnih časih, tako je «Oktoberfest» tudi danes eden največjih ljudskih praznikov ne samo v Nemčiji, temveč tudi v Evropi.

Na dan otvoritvenega praznika so se okoličani zbrali v Muechenu, na rgu okrog velikega spomeni-

ka «Bavaria», na «Theresienwiese», v narodnih nošah na okrašenih vozovih in se v povorki peljali po mestu.

«Theresienwiese» se za celih 15 dni spremeni v mesto zase. Tu se razprostira ogromen «Luna Park», v katerem najdemo vsakovrstne zabave. Na tem trgu je deset raznih pivovar in Bavarske postavilo velike paviljone, ki morejo sprejeti od 5 do 10 tisoč gostov. Tu iztočijo dnevno 200 do 300 tisoč litrov dobrega nemškega piva in pripravijo na tisoče in tisoče raznih pičenk, klobas in drugih je-

dil. Kakor vsako leto, so tudi letos prvič večer, na dan otvoritve, zaklali mladega 800 kg težkega vola in ga spekli na ražnju.

«Oktoberfest» je zlata prilika, da si ljudje napolnijo trebuh s pivom, pečenko, klobasami in drugimi gastronomskimi dobrotami. Okrog nas se širi na daleč vonj po dobrih stvareh. Ne samo ogromni trgi «Wiesn», temveč tudi mesto je zavito v pravo morje barv. Ulice so okrašene s transparenti, s priložnostnimi napisi in karikaturnimi, na katerih vidimo, kako ljudje pijejo pivo iz značilnih bavarskih bokalov in majolik. Mesto je kapljada v zastavah vseh združenih nemških dežel.

Ni letošnji povorki smo videli folklorne skupine iz vse Zapadne Nemčije, iz Avstrije, iz Tirola, iz Lotaringije, Alzacije in Švice. Bučno ploskanje so doživele skupine iz Tirola in Alzacije, ki so bile številnice od ost

Goriško-beneški dnevnik Športni dnevnik

Azijska gripa vedno bolj nadležna

V Gradiški 68 primerov v Gorici pa okrog 40

V goriških šolah je število odsotnih dijakov normalno

Niže ne pomaga zapirati oken in vrat pred njo: azijska gripa sili med nas z neubranljivo silo. Te dni so zabeležili velik razmah zoprne epidemije: v Gradiški 68 primerov, v Ronkah 37, v Gorici pa 40. Bolezen nam ne povzroča stihov las, zato v družini ne nastane alarm, kadar se kakšen družinski član potoži, da ga muči vročina. »Dobil si jo in jo boš moral preboleti. Zdravil nimamo, zato kar hitro v posteljo, toplomer pod pazduho in vodo na štedilnik, da ti pripravimo čaj.« Tako in podobno so modrovanja v prizadetih hišah.

V Trzinu bodo ponovno pričeli s šolskim poukom v ponedeljek, ko naj bi se po predloženih zdravstvenih organov epidemija nekoliko poglobila. V Gorici župan nima namena posnemati svojega vrstnika iz Trzina, ker je število odsotnih učencev normalno. Če je v kakšnem razredu prazen več klopi kot navadno, tedaj si profesor lahko namo misli, da si je kdo izmed dijakov nalezil azijsko gripo, zato da je lahko pohajal ob Soči ali ob Kornu. Če izoznamemo te dijaške muhe, pa smo v Gorici se zelo na dobrem, lahko bi rekli v privilegiranem položaju.

Večerna tečaja na Vrhu in v Števerjanu

Solski provoditort je v tem šolskem letu organiziral v goriški pokrajini 17 večernih tečajev in 15 študijskih. Večerni tečaji bodo tudi v Doberdobi, na Vrhu in v Števerjanu. V Doberdobi bo poučevala v italijanskem jeziku Margherita Vella Genovesi, v slovenskem jeziku pa kosta tečaja na Vrhu, kjer bo poučeval učitelj Rudolf Devetaj, in v Števerjanu, kjer bo poučevala Fiorella Graunauer.

Sestanek odbora ANFIM

Pred dnevi so se na sedežu v Ul. Morelli sestali pod predsedstvom Gelina Della Longe kongresisti in člani pokrajinskega odbora Vsestranske zveze družin italijanskih mučenikov (ANFIM). Pregledali so možnosti podpiranja članov kakor tudi potrebo po okrepitvi sekcije, potem pa so sprejeli predlog Della Longe, naj bi se v okviru ANFIM izvolila dva revizorja. Na prihodnjem kongresu organizacije bo Goriško zastopala Della Longe, Maria Preter por. Maronese, Elisa Marchi, vd. Dugaro, Niko Mermolova in Giovanni Ferfolgia iz Gorice, Luigi Giuseppe Luis iz Trzina in Felice Olivetto iz Gradež.

Kaznovani avtomobilisti

Zaradi prekrška zakona o cestnem prometu so za deset dni odvzeli voziščno knjižico druge stopnje Antonu Nanutu iz Ul. Trieste 73 v Gorici, zaradi prekrška istega zakona pa so opozorili avtomobilista Egoista Sterlija iz Ul. Duca d'Aosta 64. Za 15 dni so odvzeli prometno knjižico lastniku motocicla CO 12561 Izidoru Lebanu iz Rafuta štev. 18 v Gorici, za 30 dni pa lastniku motocicla GO 9609 Carlu Ticozcu iz Viale Virgilio 24. Zaradi prevelike obtežitve so odvzeli obrtni družbi Messagerie Ligure Lombarde za prikolico 873.

Kava in sladkor proste cone

Pričeli so razdeljevati sladkor in kavo proste cone za Gorico in Sovodnjo.

Na Korzu je padel

Ob 2. uri ponoči se je na Korzu prevrnil 52-letni Bruno Betini iz Ul. Baionotti 22. Vse kaže, da je moč pregledno pogledal v kozarec. Z rešitvijo avtomobila zelenega križa so ga odpeljali v bolnišnico Brigata Favia, kjer so mu obvezali rane na čelu.

Nesreča pri delu

Hermenežid Karlje iz Sovodnje v Beneški Sloveniji je sklenil obmetati zunanji del svoje hiše. Pripravljen je bil pri delu in prišel z delom. Ker je bil oder napravljen v hitrih, je na nekem mestu popustil in Karlje se je kmalu znašel na dvorišču. Odpeljali so ga v četrdesko bolnišnico, kjer so mu ugotovili rano na temenu. Ozdravel bo v desetih dneh.

IZ AZLE V BENECIJI V eni noči štiri tatvine

Prebivalca Azle v občini Speter v Beneški Sloveniji je pred dnevi vznemirila vest, da so neznani tatvini ponoči vdrti v štiri hiše in iz vsake odnesli kar jim je prišlo pod roko. Kar so si izbrali za žrtev štiri revne družine, je bil tudi plen temu primeren.

DEKRET PREFEKTURE

Prepovedano hranjenje vinskih tropin po 30. nov.

Prefektura je prepovedala hranjenje vinskih tropin po 30. novembru 1957. Po tem datumu je mogoče hraniti tropine, če so shranjene v destilacijah, če je lastnik blago prijavil finančni, če so močno okisane, če so pomešane z drugimi hranilnimi snovmi, da služijo za krmiljenje živine, in če so jim primiselni vsaj po 1 kg soli na vsak stot. Po zakonu je dovoljena proizvodnja lahkih vin.

LOJZ KRAIGHER

KONTROLOR ŠKROBAR

Roman 82.

Velikanska v nezasišlanem ponosu, v brezprimerni skromnosti! Koliko ljubezni mora biti v nji! Koliko postrvovalne, neskončno vdane, odpustajoče, božajoče, varujoče, pestujoče – ljubezni si zavrgel, hudodelec!

Kakor domotožje se me polasti. Hrepenenje v materino krilo...

Tam je tvoja žena, Arnost! Tam je tvoja streha, kjer si varen vseh nadlog! Tam je srce, ki bi je za te in ki čuje zate... Prisionil bi se k nji, zaokopal bi na njenih prsih, v solzah bi pogledal v njeno lice – v njeno bledo in trpeče lice... Muceniska krona ji tiči na glavo – oči pa se smehljajo, nebesko blaženo, hvaležno, srečno... Doma si, izgubljeni sin! Sprejeti v veselje, brez besedice očitania, brez vprašanja... Doma si, Arnost! Moj si, Arnost! In Filika je tvoja, vedno tvoja, vkljub viharju in nevihtam vedno tvoja!

Zdrzmem se pomirjam, obenem radostno vznemirjam: – Ti jo ljubiš, Arnost! Zasel si v noč in dež, nevihta te je preletela – zdaj se vrni in spokori, grešnik! Tisočkrat slajše ti bode, ko zaspis zaspas in vdan pri nji v naročju. Njen obraz bo gledal nate kot Madonin z oltarja...

Vdrgel sem jo videl... Čutil sem, kako se je prestrašila, ker me je prepoznala, da bi stopila v senco. Zopet je bil Iskra poleg nje.

Pozdravim v zadregi; skoraj si ne upam, pogledati ji v oči. Za hip se mi ustavi noga... Ali naj pristopim?... Nji se leskečajo oči, ustnice ji vtrepetajo... Njra! Vprico Iskre?...

TOTOCALCIO

Ena oseba napravila dve «dvanajstici»

Nista dve, ampak samo ena oseba, je prejšnjo nedeljo v Gorici napravila pri igri »Totocalcio« dva »dvanajstica«. To je povedal lastnik bara De Nicola. V soboto je prišel k njemu neznane, ki ga je vprašal, kako se igra sistem. Izpolnil je 648 kolon in plačal 32.400 lir. Ta sistem ima štiri trojne in tri dvojne napovedi. Igralec pa je imel nekoliko smole, ker je za tekmo Cagliari – Bari napisal »X« in »el«, medtem ko je tekmo dobil Bari z 2:1. Če bi uganil tudi ta izid, bi napravil eno »el3« in enajst »el2«, kar bi mu dalo okoli 20 milijonov lir. Igralec doslej še ni izdal svojega imena.

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Kuerner, Korzo Italia 4, tel. 25.76.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Danes zvečer v doberdobski soli

Kmetijsko predavanje za dvig proizvodnje

Pokrajinsko kmetijsko nadzornišvo organizira danes ob 19.30 v prostorih osnovne šole v Doberdobi sestanek kmetovalcev doberdobske občine, na katerem bodo predstavniki omenjene ustanove seznanili kraške kmetovalce s postopki in ukrepi za dvig kmetijske proizvodnje in živinoreje. Na tem sestanku bodo govorili tudi o načinu, kako doseči večjo proizvodnjo pšenice in drugih pridelkov. Opozorjamo kmetovalce na važnost tega sestanka, na katerega naj pridejo v čimvečjem številu.

Zaradi avtomobilista kolesar v jarek

Ko se je 56-letni Mario Križetič iz Zamira v občini St. Lenart prijel večer s kolesom vračal domov, mu je neznan avtomobilist s premočnimi lučmi preprečil vidljivost. Zavozil je s ceste po bregu v jarek. Ko se je spravil na cesto in skušal zajahati kolo, je začutil v hrbtu hude bolečine. Domov je prišel pelj zaradi vedno hujših bolečin pa so ga odpeljali v četrdesko bolnišnico, kjer so mu ugotovili zlom nekaj rebrov. Ozdravel bo v 20 dneh.

GORISKI SPORT

Trinajstič obišče goriške odbojkarice

Izvedeli smo, da bo od 23. oktobra do 2. novembra bival v Gorici trener italijanske odbojkarice reprezentacije Jugoslovane Trinajstič. Za obisk Goriče se je domlenil z dr. Vermejem na državnem kongresu odbojkarjev v Bologni. Ob tej priliki je Trinajstič izrazil željo, da bi obiskal žensko odbojkarstvo moštvo »Azzurra« v Gorici, ki je zadnje čase zelo uspešna.

KINO

CORSO. 17.00: »Ariana«. G. Cooper in K. Hepburn.
VERDI. 17.00: »Zivljenje je čudovit«. J. Stewart.
VITTORIA. 17.15: »Krivice«. I. Miranda in V. De Sica.
CENTRALE. 17.00: »Ljubzenska simfonija«. Marina Vlady in Gino Bechi.
MODERNO. 17.00: »Vesno žensk«. G. Rogers in W. Holden.

OLIMPIJA

18.10.14.04.1443:1129.28. Prolet. 18.12.15.1421:1294.25. BSK 18.11.2.5.1421:137.74. Ljublj. 18.11.6.1314:1228.23. C. zvez. 18.10.1.7.1149:1113.21. Jugom. 18.9.10.1383:1328.18. Partiz. 18.6.11.1172:1178.13. Lokom. 18.5.12.1121:1240.11. Zvez. 18.5.13.1140:1300.10. Sloboda 18.3.15.1042:1300.7.

KOSARKA

RIO DE JANEIRO. 17. — V finale svetovnega kosarkarskega prvenstva za ženske so se kvalificirale: Češkoslovaška ZDA, SZ, Paragvaj, Čile, Madžarska in Brazilija kot organizatorice.

V zadnjih dveh srečanjih izločilnih kolo je ekipa CSR ne prikažovala premagala ekipa ZDA, Madžarske pa so premagale Mehikance.

RIM. 17. — Igralec Giancarlo Sarti, ki je za tekmo športno leto podpisal pristopnico za Giro iz Bolagne, istočasno pa tudi pristopnico za Olimpijsko Centro, je bil diskvalificiran za dobo enega leta od 12. okt.

Globoko me zalije rdečica, ko se premaknem dalje. Se enkrat pozdravim, komaj vidno. Ona prebudi; a se mi nasmešno veselo v pridržani tropski. Tudi Iskra je izpremenil barvo... V petek po obedu. Milikino pismo spravim v žep in pozabim nanje. Se na misel mi ni pride, da bi odgovoril. Oklenem se Rupnika in ga spelim po trgu gor. Previdno napeljujem: »Torej gremo vseno voliti?« »Seveda! Se nalašč! Vsaj demonstrirati je treba!« »Kdaj pa so volitve?« »Ha! To se bo zavleklo. Dr. Žizek dela priložbo. Deputacijo pošljemo na glavarstvo – in še dalje, če bo treba.« »Torej se ne mudi za Filipino po pooblastilo?« »Ivan se ustavi presenečeno in me pogleda – pa se zakroži, hoče bučno. Sment me je izpregledal. »Hahaha... Grešnik ti ubogi! Ali še nisi našel poti nazaj v kraljestvo Filike? Ti me prosis za mešetarja?« »Zardel se obrnem v stran. A ni mi čisto neprijetno: – Rupnik mora misliti – vsaj mimogrede – da mi je za pooblastilo, da skrbim zaradi volitev. To mi ne more škoditi. On pa se reže: »Tu ti rad pomagam. Kar naskočiva jo, trdnjavo skalno!« Filipina sedi v zadrževalnici, na robu zofe, pripravljena, da skoči prisilecemu naproti.

Moralna me je spoznati po stopinjah – ali me je zaslučila v srcu? – obsedela je na zofu... Nekoliko prepreden je njen smehljaj; pogled krečivo vprašujoč; dvomec in upajoč obenem. Konec mize sedi – Loschinski s hrbtom proti vratom. S steklenico pred seboj tako kozarec med prsti, cigaro v ustih se obrne... Obraz se mu zaripne, tenek žilice na licu se napno – obratnik me je pretesen – s prsti seže zanj: »Ah – gospod doktor! – in gospod kolega!« Zdjale se vstane Filipina.

Rupnik sede na njeno mesto, jaz nasproti davkarju. Ona se hitro vrne z narocenim pivom v steklenicah in se spusti na zofa poleg mene. V zadregi je, obraz ji je zardel, pogled nestalen, bleščeč v prikrivanem veselju.

NOGOMET

Italijanski sodniki za tekmo FLRJ-Grčija

BEOGRAD. 17. — Na predlog jugoslovanske nogometne zveze, da bi kvalifikacijsko tekmo za svetovno prvenstvo med Jugoslavijo in Grčijo, ki bo 10. nov. v Beogradu, sodili madžarski, italijanski ali francoski sodniki, je prišel danes iz Aten odgovor, da so se Grki odločili za italijanske sodnike. Jugoslovanska nogometna zveza je že zaprosila italijansko zvezo, da dovoli sodniško trojico.

Na jugoslovanski predlog, da bi tekmo med Jugoslavijo in Romunijo, prav tako veljavno za evropsko prvenstvo, sodili italijanski, avstrijski ali belgijski sodniki, iz Romunije se ni prišel noben odgovor.

CCA - BSK 4:1

BEOGRAD. 17. — V prijateljski nogometni tekmi na stadionu Crvene zvezde, je romunski prvak CCA premagal BSK z rezultatom 4:1 (2:0). Romuni so se predstavili kot izvrstno vigrana enajstorič. BSK jim ni bil dostojen nasprotnik, čeprav sta njegove vrste okrepila Stanković od Crvene zvezde in Sijaković od Partizana.

BERLIN. 17. — Tretja tekma med vzhodnonemskim nogometnim moštvom Wisnuthom in varšavsko Gwardio se je končala neodločeno 1:1. V evropskih prvakih pomerila z nizozemskim klubom Ajax iz Amsterdam.

RIM. 17. — Na svoji današnji seji je prizivna komisija italijanske nogometne zveze sprejela priporočila in predlagala diskvalifikacijo Pivatelija za eno nedeljo, s katero je bil kaznovan v zvezi s tekmo Lazio - Bologna 15. t. m.

Jugoslovansko košarkarsko prvenstvo

Olimpija državni prvak z zmago nad Ljubljano

V drugi zaostali tekmi je Proleter premagal BSK in se uvrstil na drugo mesto

LJUBLJANA. 17. — V zadnjem kolu jugoslovanskega košarkarskega prvenstva je v odločilni tekmi ljubljanski rival Olimpija premagala Ljubljano z rezultatom 91:73 (37:42) in s tem postala državni prvak za leto 1957.

V drugi zaostali tekmi je v Beogradu Proleter premagal BSK z rezultatom 79:72 (41:36) in se tako v končni lestvici uvrstil na drugo mesto pred BSK in Ljubljano.

Sinočnje srečanje v Ljubljani je privlačilo rekordno število gledalcev, katerih je bilo na tribunah nad 4000. Potek igre je bil napet in razburljiv, vendar pa ves čas je megalj korektnost. Začetek je pripadal Olimpiji, ki je povedla z 8:0. Premo študentov pa je trajala le do desete minute, ko je vrste izenačila, prešla v vodstvo in zaključila prvi polčas v svojo korist s 5:3 razlike.

V drugem polčasu pa je Olimpija predvsem po zaslugi Bajca in Brisnika igrala od minute do minute boljše, prešla kmalu v vodstvo in ga z ekshibicijsko igrjo stalno povečala do končne razlike 91:73. V zaključnem delu igre so imeli največji zaslug za odločilno in povsem zasluženo zmago Olimpije igralci Križančič, Danev in Kandus.

Moštvi: Olimpija: Križančič 19, Danev 20, Dermastia 6, Bajc 17, Kandus 18, Brisnik 11, »Ljubljana: Cretnik 12, Ku-

mar 4, Miller 9, Zupančič 25, Kapelj 8, Serbec 4, Svajgar 4, Vrančić 7.

Končna lestvica, v kateri pa ni upoštevano eventualno razveljavljanje tekme med Proleterjem in Lokomotivo, kar pa vsekakor ne more več vplivati na vrstnino državnega prvaka, je naslednja:

Olimp. 18.14.0.4.1443:1129.28. Prolet. 18.12.15.1421:1294.25. BSK 18.11.2.5.1421:137.74. Ljublj. 18.11.6.1314:1228.23. C. zvez. 18.10.1.7.1149:1113.21. Jugom. 18.9.10.1383:1328.18. Partiz. 18.6.11.1172:1178.13. Lokom. 18.5.12.1121:1240.11. Zvez. 18.5.13.1140:1300.10. Sloboda 18.3.15.1042:1300.7.

KOSARKA

RIO DE JANEIRO. 17. — V finale svetovnega kosarkarskega prvenstva za ženske so se kvalificirale: Češkoslovaška ZDA, SZ, Paragvaj, Čile, Madžarska in Brazilija kot organizatorice.

V zadnjih dveh srečanjih izločilnih kolo je ekipa CSR ne prikažovala premagala ekipa ZDA, Madžarske pa so premagale Mehikance.

RIM. 17. — Igralec Giancarlo Sarti, ki je za tekmo športno leto podpisal pristopnico za Giro iz Bolagne, istočasno pa tudi pristopnico za Olimpijsko Centro, je bil diskvalificiran za dobo enega leta od 12. okt.

Ivan govori živahno na levo in na desno. V očeh mu berem, da ga je jezi navzočnost Loschinskega. Ta se ukvarja z ugaslo smotko, posluša le na pol in priklanja malomarno. Zagleda se v Filipino – in nenadoma prekrine Rupnika, brezobzirno, ko da je bil pozabljen nanj, in se ji nasmeje.

»Da, gospodična,« nadaljuje brččas prejšnji pogovor, »jaz se vas spominjam. Havariran petosolec sem pohajkoval več mesecev doma, preden me je dal oče v mesto k davkarji. Vi ste ravno vzbrsteli – kakor popek!... Licna, brhka, sladkok obrazček... Pri maši ob nedeljah – kometno ste pogledali, bliskoma, kakor okoli vogla... O, kometna je bila gospodična Filipina!« Nam – potem – je bilo več za verveice v lesu in za vrane. Takrat me je bila prišla strast do lova...»

Z domišljavo samozadovoljnostjo se poglablja v spomine. »Jaz imam rajši vervečke v krilih!« šepne Ivan, ker naglas ne pride do besede.

Nestrpno se ozira naokoli, pogleduje hudomušno mene in Filipino ter nama pomežniče včasih pomembno in prebrisano. Davkar govori udobno; poje pozorkoma, z užikom; otreša pepel s cigare – vse dostojanstveno in važno, s počasnimi kretnjami, zavedajoč se vtiska. Tu in tam upre vame svoje sive oči in si pogladi končasto rumeno brado; z naklonjenostjo v pogledu, s hvaležnostjo predavatelja vernemu poslušalcu.

Ves čas nisem izpregovoril dvajset besed. Rupnik se je vrtikal s pripombami o lovu; tudi Filipina se je vmešavala z vprašanji. Gledala je davkarja; a mislila je name in prežala, kdaj bi se obrnila k meni s pogledom, polnim vdanosti, pričakujoč odgovora.

Čutil sem, da se izmenjavajo med nama žarki hrepenenja; zev se zožuje, stiki rastejo. »Ali pride jutri na odhodnico?« Vprašam skoraj glasno. »Da!« pridelje zmeden. Široko me pogleda, rada bi govorila, povedala v trenutku silno mnogo – neopazno, razumljivo samo nama.

Davkar izvleče uro in me pogleda: »Oho – že kliče čas! V lepi družbi zbežajo urice kot med z jezika.«

Odlična bilanca dveh atletskih prireditelj

Trije državni atletski rekordi na mitingih v Neaplju in Bariju

Perrone (It.) v teku na 5000 m, Asplund (Šved.) v metu kladiva, Slavkov (Bolg.) v skoku v daljino - Lukman prvi v skoku s palico

V Neaplju in Bariju sta bila večerji atletski miting z močno mednarodno udeležbo, na katerih so bili doseženi zelo dobri rezultati in med njimi celo trije novi državni rekordi: italijanski v teku na 5000 metrov, bolgarski v skoku v daljino ter švedski v metu kladiva. Nov italijanski rekord v teku na 5000 m je dosegel v Bariju Perrone (Fiamme d'Oro iz Padove). Stari rekord je bil se iz l. 1942. Perrone je dosegel v teku na 5000 metrov v daljino 14'19"4. Nov bolgarski rekord v skoku v daljino je postavil Slavkov z rezultatom 7.50, medtem ko je v isti disciplini Italijan Bravi dosegel 7.55 (rekord sezone in osebni rekord). 3. Slavkov (Bolg.) 7.50 (nov bolgarski rekord).

Nov najboljši rezultat mitinga v Neaplju je bil gotovo nov švedski rekord Asplunda v metu kladiva z rezultatom 60.95 m. Prejšnji rekord je imel isti atlet, ki ga je dosegel komaj teden prej na mitingu v Rimu z daljino 60.42 m. Zanimiva je bila borba v teku na 1500 m med Fincom Salonenom in Italijanom Baraldijem, ki se je šele v zadnjih odločil v Fincevo korist. Jugoslovane Šarić je bil za zmagelj v tekmi. Prav tako je neslavo je zmagal Raica (Rom.) v teku kroge, medtem ko je bila borba v teku na 110 m z ovirami negotova prav do cilja in se tu je razlikoval nekaj centimetrov, ker so prvi trije dosegli enak čas 15"1. Rezultati v Neaplju:

Kladivo: 1. Asplund (Šved.) 60.95 (nov švedski rekord); 2. Rascanescu (Rom.) 60.84; 3. Giovanetti 57.49; 4. Laliccia 49.41; 5. Bonifazi 47.50. 200 m: 1. Montanari 21"9; 2. Wiesenmayer (Rom.) 22"2; 3. Marcara 22"6; 4. Paoletti 22"9; 5. Giannone 22"9; 6. Giacometti 23"8.

100 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ovire: 1. Roudniska (Fr.) 15"1; 2. Tschudi (Šv.) 15"1; 3. Kadourou (Bolg.) 15"1; 4. Bertolandi 15"4; 5. Mazzagalli 15"5; 6. Sbaradoni 15"3. Krogi: 1. Raica (Rom.) 16.53; 2. Paolone 13.73; 3. Fusilli 13.25; 4. Genovesi 12.87.

400 m: 1. Scavo 48"2; 2. Mastrolenti 50"3; 3. Coella 50"4; 4. Bertolandi 50"5; 5. Buonanno 51"2; 6. Stano 52". Zenske: 100 m: 1. Leone 11"9; 2. Costa 12"7; 3. Simonelli 12"9; 4. Baccini 12"9; 5. Paparozzi 14"1.

110 m ov